

Døde.

Oberst Christian Carl Lundbye, tidligere Krigsminister, C. af D., D. M., † 2 Januar, 60 Aar.
F. A. Pouchet, Professor i Lægevidenskab i Rouen, Forfatter til talrige naturvidenskabelige Skrifter, † 6 December, 72 Aar.

Verdens-Barometret.

London	2	Januar	3 pCt. Consols	91 7/8
Paris	2	—	3 - Rente	53. 10.
Wien	2	—	Oster. Statsbane	333.
Berlin	2	—	5 pCt. Statslaan 1850	101 1/2
Kjøbenhavn	3	—	4 - kgl. Obligat.	92

Literatur.

Hacklænders Værker, oversatte af Ferd. C. Sørensen. Skjøndt disse Arbejder ikke ere nogen Nyhed, hverken i sig selv eller for vort Publicum, idet de tildels have været oversatte før, har man dog ikke tidligere haft en saa let Leilighed til en mere fuldstændig og anbefalelsesværdig Gjengivelse, som den her foreliggende, og den velfortjente Popularitet, som Hackländer tidligere har vundet i Danmark, vil altsaa kun tjene som Anbefaling for dette Foretagende. Der foreligger allerede fuldstændig den første Roman — og Subscriptionen er kun hindende for hver Roman særskilt — men denne første er ingen anden end Hacklænders mest anseete »Vagtstue-Eventyr«, som Enhver altid vil læse med Fornøielse. Oversættelsen er i det Hele særdeles god. (Immanuel Rées Forlag.)

— Paa den Gyldendalske Boghandels Forlag har Jonas Lie til denne Jul samtidig udgivet to smukke Bøger, en mindre med fire »Fortællinger og Skildringer fra Norge«, og en større Novelle »Tremasteren »Fremtiden« eller Liv nord-paa«. Det er en karakteristisk Forskjel, der finder Sted mellem disse den unge norske Literaturs seneste Frembringelser og vor egen, for ikke at tale om Udlandets episke (novellistiske) Production for Øieblikket, og naar man kaster Blikket paa Fru Magdalene Thoresens »Billeder fra Vestkysten af Norge«, eller paa Jonas Lies egen Bog fra ifjor »Den Fremsynte eller Billeder fra Nordland«, synes det at være mere end tilfældigt eller eiendommeligt for de nævnte Forfattere, at deres Frembringelser i Grunden ere nok saa meget Naturskildringer som fri Digtning. Yngre danske Prosaister, som Thomas Lange og Vilh. Bergsøe, have vel forsøgt noget Lignende; men hvor disse Forfattere have været mest heldige, som hvad Th. Lange angaaer fornemmelig i »Aaen og Havet« eller »De faldende Blade«, og for Vilh. Bergsøes Vedkommende f. Ex. i de ypperlige Skildringer af Tidsvilde-Eggen i »Bruden fra Røvig«, er Naturbeskrivelsen dog kun, hvad den ogsaa bør nøies med i Poesien, Grundstemningen, Baggrunden for Digtningen. Scenen, hvorpaa Figurene, hvem den egentlige Skildring gjelder, skulle bevæge sig, hvorimod det baade i Fru Thoresens sidste Bog og i alle Jonas Lies Fortællinger absolut maa siges, at Naturskildringerne ere det Væsentlige, saavel det Førstefødte som det lykkeligst Undfangne. Det er som om disse norske Digtere mere og mere ville gøre Alvor af, hvad forresten Alle ere enige om, at Norge er paa gode Veie til, nemlig at skabe en virkelig national Literatur, og derfor have forladt alle fremmede Forbilleder og helt og holdent kastet sig i Armene paa deres Hjemlands Natur- og Folkeliv. Bjørnsons fortræffelige Bondefortællinger ere, hvor høit de end som Poesi staae over baade Fru Thoresens og Jonas Lies Skildringer, i den Forstand ikke nær saa originale. Ville da disse norske Digtere virkelig gaac den modsatte Vei af den, Norges Malere endnu den Dag idag vælge, naar de neppe kunne vente i Hjemmet til Vingene ere foldede helt ud, men illsomt søge ud til de berømte europæiske Konstskoler? I saa Tilfælde ville Normændene maaskee lære at indsee, at den saakaldte »nordiske Skole«, eller, for at give den et mere betegnende Navn, den Høyenske Retning i den danske Malerkunst, ikke har haft saa ganske Uret i at hævde, at skal der fødes en virkelig national Konst, saa er der kun een eneste Vei at gaac. Der er Ingen, som nogen-sinde har paastaet, at den »nordiske Skole« allerede har naaet Maalet: men dens Tilhængere paastaae kun, at de ere paa den rette Vei, og at den Konstnerslegt, der kommer efter dem, vil være dem taknemmelig for det Arbejde, de have gjort. De ere blevne herhjemme og have nøiedes med at gaac i Skole hos vor egen Natur og vort eget Folk, og paa det paalidelige, om end maaskee endnu noget tørre og ensformige Grundlag, som de have lagt med Flid og Taalmodighed, vil engang en fri

og fyldig national Konst kunne blomstre frem. Norges og Sverigs Malere høste ganske sikkert anderledes store og glimrende europæiske Triumfer i Øieblikket, men de bygge paa fremmed Grund og ville tidlig eller sent dog vende hjem og begynde forfra. — Der er virkelig saaledes en træffende Parallel at drage mellem vor danske Malerskole og Jonas Lie, for at blive alene ved ham. Hans trofaste Gjengivelser af det høie Norges Natur- og Folkeliv ere kun Studier i Modsætning til — for at tage et rigtig iøinefaldende Exempel — Spielhagens store udførte Samfundsmalerier, hvori saa Meget af det, der for Øieblikket bevæger Europas største Culturlande, føres frem og discuteres; men Lies Skildringer have saa paa den anden Side ikke blot den Friskhed og Oprindelighed, som gjerne er eiendommelig for Studiet i Modsætning til det udførte fuldfærdige Billede — de indeholde, som sagt, tillige et fornyet Løfte om en virkelig national norsk Digtning. — Jonas Lie er upaatvivlelig Digter; baade hans Syn paa og Forstaaelse af Naturen, saavel som hans talrige fine Iagttagelser af Menneskesjælen afgive Beviser nok herpaa; men som Konstner mangler der ham endnu Meget. Compositionen i hans ellers saa smukke og interessante Fortælling, »Tremasteren »Fremtiden« er løs og usammenhængende, og i hele Partier, saavel her som i hans »Fortællinger og Skildringer«, ere de fortræffelige Naturbeskrivelser dog for meget blot og bart Naturbeskrivelser, uden at staae i Digtningens Tjeneste. Det er fornemmelig til Nordland, at Jonas Lie fører os, Nordland, som han jo sagdes at have »opdaget« i »Den Fremsynte«, og særlig i »Tremasteren »Fremtiden« findes der smukke Skildringer af Naturen og Livet der »nord-paa«, saavel paa Handelspladserne, som hos de udholdende Kystboere og mellem de for os saa fremmede Finner. Skilningerne af disses Liv ere ubetinget Glandspunkterne i Bogen. Man seer dem baade om Sommeren og Vinteren, og glemmer navnlig ikke deres eiendommelige Færd med de store Rensdyrflokke paa de endeløse Fjeldvidder under Nordlysets mystiske Skjer, man besøger dem i deres Byer, man lærer deres Sæder og Skikke, kort sagt dem selv og deres hele Liv i Et og Alt at kjende. Hvad selve Fortællingens Kjærne angaaer, den smukke Kjærlighedshistorie imellem Morten og Edel, er det ogsaa umiskjendeligt, at der her er gjort et stort Fremskridt fra »Den Fremsynte«, hvori Rammen omkring Fortællingen lod denne saa langt tilbage. — De mindre »Fortællinger og Skildringer«, Nordfjordhesten, Søndmørs-Ottringen, Finneblod og Svend Føyn og Ishavsarten, naae paa langt nær ikke op til »Tremasteren »Fremtiden«, men ere dog altid værd at stifte Bekjendtskab med. Særlig er »Svend Føyn og Ishavsarten« en ypperlig Skizze, om end Publicisten her har Overtaget over Poeten. Det er kun Skade, at de mindre Fortællinger ikke ere forsynede med lignende oplysende Ordforklaringer under Texten som den større Novelle, og derfor ikke paa alle Steder ere saa ganske nemme at komme til Rette med.

— »Smaafortællinger af Udlandets bedste Forfattere« er Titelen paa en Samling, hvoraf hvert Hefte formentlig vil blive udgivet særskilt; dette er i det Mindste Tilfældet med det første: »Edouard Laboulaye's »Jodocus' Drøm« og »Marina«, der udgjøre et lille Bind, som Enhver vil læse med Fornøielse. »Jodocus' Drøm« er en vakker Julefortælling; i »Marina« føres man til Italien og følger Fortælleren paa et lille Stykke Reise, idet man gjør Bekjendtskab med en italiensk Kone af Almuen, den Marina, der har givet Fortællingen Navn. Laboulaye skildrer særdeles smukt, jævnt og fint; Oversættelsen, som skyldes André Lütken, er mere end almindelig heldig, og i det Hele varsler dette første Hefte om en Samling, som vi med Glæde hyde velkommen. (P. G. Philipsens Forlag.)

— »Kala«, en Digtning i 24 Sange, af Jul. Chr. Gerson, indeholder en poetisk Skildring, hvori man gjenfinder den samme bløde Lyrik og det samme Talent til at skrive Vers, som tidligere har vundet Forfatterens Muse Venner. (C. A. Reitzels Forlag.)

— »I stille Timer«, Fortællinger og Betragtninger af Berthold Auerbach, ved Jul. Chr. Gerson. De Arbejder af den bekjendte sydtyske Forfatter, som herved forelægges os Danske i en vellykket Oversættelse, ere skrevne med det Formaal, at yde en morende befrugtende Læsning, og Forfatteren ønsker dem Virkning til »at fremme det Gode og Skjønne«, hvorhos han tildels stiller dem sammen med Hebel's folke-opdragende Smaaskrifter. Det belærende og moraliserende Element spiller altsaa en væsentlig Rolle i dem, men i det Hele er dette Element dog behersket med Smag, saa at disse syv Fortællinger og syv Betragtninger vel umiskjendeligt røbe deres Tendens,

men dog ikke ere altfor tendentive; flere af dem ere endog særdeles nydelige, og gennemgaaende bliver man behagelig paavirket under Læsningen. Man kan ikke vente, at denne Bog skulde være saa interessant eller betydningsfuld i literair Henseende som f. Ex. »Paa Høiden« af samme Forfatter; men hans fra tidligere Tid navnkundige Evne til at give mindre, folkelige Skildringer og Livsbilleder træder atter her frem, og som en velgjørende, »folkelig« Læsning kan man anbefale »I stille Timer«. (Forlagt af C. H. Bielefeldt.)

— »Stemmingsdigte og aandelige Sange« af Hilda Aagaard, med et Forord af Pastor R. Frimodt. Der hersker i disse Vers en alvorlig, ren og inderlig Følelse, som virker tiltalende, og skjøndt de ikke vidne om fremragende poetisk Kald, synes de dog at være fremgaaede af en naturlig Trang til at udtale sig paa Vers; de have vistnok mere subjectiv end literair Betydning, men adskillige af dem kunne dog hævde deres Plads i enhver større Samling af »aandelige Digte«, og de fortjene derfor baade Paaskjønnelse og en vis Opmærksomhed. (C. A. Reitzels Forlag.)

— Paa Forlag af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter er udkommet: »Oehlenschlägers Erindringer, sammendragne og udgivne af F. L. Liebenberg og Otto Borchsenius. Saavel i ydre som indre Henseende slutter dette Bind sig til Liebenbergs store Udgave af Oehlenschlägers »Poetiske Skrifter« og danner saaledes et naturligt Supplement til disse. Som bekiendt forhindrede Døden Oehlenschläger i at afslutte Erindringerne, og den store Udgave i fire Bind besørgetes derfor af Digterens ældste Søn, hvem Oehlenschläger paa Dødsleiet overdrog at slutte Manuscriptet. Det havde upaatvivlelig dengang været rigtigst strax at have beskaaret det temmelig omfangsrige Værk, hvis store Brede og ikke faa Gjentakelser vidne om, at den sidste Haand aldrig var bleven lagt derpaa, og Oehlenschlägers Erindringer vilde have haft lettere ved at erhverve sig det Navn i vor Memoirelitteratur, som de fortjene saavel ved at være et Kildeskrift i vor Literaturhistorie, som ved den elskværdige Naivitet, hvormed de ere skrevne. Hvad der imidlertid ikke skete dengang, er nu skeet. »Erindringerne« foreligge nu i en forkortet Skikkelse, og medens naturligviis Alt af literair og personalhistorisk Betydning er bibeholdt, saa at Erindringerens literaturhistoriske Værdi er uforandret, har Bogen som æsthetisk, læseværdigt Product unegtelig vundet betydeligt ved Forkortelsen, og danner nu virkelig ogsaa i den Henseende et Supplement til Digterens samlede Værker, som det i mere eller mindre Grad altid maa siges at burde være Tilfældet med enhver Forfatters Livshistorie. — Man tør vel tillige haabe, at Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter hermed har gjort Begyndelsen til at sørge for, at et Udvalg af Oehlenschlägers prosaiske Skrifter ikke længere skal savnes i vor Literatur.

— H. V. Rasmussen: »Blodvidnerne i den christelige Kirkes tre første Hundredaar«. Billedet af Kirkens Tilstand i dens første Tider under Forfølgelserne er vel paa den ene Side mørkt og uhyggeligt, men tillige i høi Grad styrkende og belærende. Det er Kirkens Heltetider. Forfærdes vi ved at høre om de hedenske Bødlers djævelske Opfindsommelighed, da overbevises vi paa den anden Side ogsaa om, at Evangeliet bærer en Kraft i sig og giver en Glæde, som Intet formaaer at besvære, og hine Blodvidner forstod tilfulde at tilegne sig baade Kraften og Glæden. Derfor er det af stor Betydning for enhver Christen ret levende at mindes disse Forbilleder, og en god Hjælp i saa Henseende bydes i ovennævnte Skrift, som er en virkelig Folkebog, affattet i en tiltrækkende Form og — som det var at vente af denne Forfatter — i et smukt og rent Sprog. Bogen er iøvrigt en ældre Bekjendt; den udkom første Gang for ti Aar siden i »Danske Folkeskrifter«. (K. Schönbergs Forlag.)

Mosaik.

— To Deviser fra Studenterforeningens Juletræ: Med et Exemplar af den nye Montconvention.
Der er dem, der sier, Decimalsystemet
Er en Løsning af hele Fremtidsproblemet;
Men jeg g'ier Systemet Pokker i Vold!
For det bestaer efter Andres Siende,
I, at Alt, hvad vi for betalte i Told,
Skal vi nu betale i Tiende!

Med en Lampehatte i Skikkelse af en Kanarieflugt.
En seger ved Lærkens Klukken Trest
Efter Hverdagsskampen:
En har en Sangflugt i sit Bryst,
Og Du — har En paa Lampen!

— Ved den sidste Folketælling havde En under Rubriken »Stand« paa Mandtalslisten opført sig som: »Forhenværende Abonnent paa Jomfru Jordans Leiebibliothek«.